

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö

KÄYTTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2025

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö järjestää lapsille ja nuorille oppilaslähtöistä, korkeatasoista ja alueellisesti yhdenvertaista perusopetusta. Toiminnan lähtökohtana on koulutuksellinen tasa-arvo sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tulosityksikkö toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja toisen asteen toimijoiden kanssa.

KÄYTTÖSUUNNITELMA TOIMINTA-ALUEITTAIN

Perusopetus ennakoidaan kasvavan lukuvuodeksi 2025–2026 hieman, ja kasvu muodostuu pääasiassa yläkouluikäisistä. Esiopetuksen ja alakouluikäisten määrän ennakoidaan pienenevän. Monikielisten oppilaiden osuus kasvaa edelleen. Perusopetusryhmät muodostetaan siten, että pääsääntöisesti luokilla 1–2 on enintään 25 ja luokilla 3–6 enintään 32 oppilasta. Luokilla 7–9 ryhmäkoko on pääsääntöisesti enintään 24 oppilasta.

Suomenkielisissä peruskouluissa opiskelee tilastointipäivän 20.9.2024 tilanteessa yhteensä 31 050 oppilasta, mikä on 143 oppilasta, eli 0,5 % enemmän kuin vuotta aiemmin (tilanne 20.9.2023 yht. 30 907 oppilasta).

Syrjäytymisen ehkäisemiseksi järjestetään joustavaa perusopetusta (JOPO) Karakallion koulussa. Työelämäpainotteista opetusta (TEPPO) järjestetään arviolta 16 koulussa.

Johtaminen

Peruskoulujen johtamista vahvistetaan kahdella uudella virka-apulaisrehtorivakanssilla 1.8.2025 alkaen. Tulosityksikön johtoryhmän toimintaa selkiytetään ja kehitetään ja vuoropuhelua johdon ja koulujen välillä lisätään.

Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon kuraattorit, psykologit, terapeutit sekä kouluterveydenhoidon henkilöstö siirtyi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen palvelukseen 1.1.2023 alkaen ja hyvinvointialue vastaa siis jatkossa näistä lakisääteisistä palveluista. Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoiltona. Lisäksi oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoiltoon ja opiskeluhoollon palveluihin. Opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa siten, että opiskeluhoilosta muodostuu toimiva ja eheä kokonaisuus.

Tieto- ja viestintäteknikka

Tehtäväalueelle sisältyvät tulosityksikön tieto- ja viestintäteknikan määrärahat. Määräraha sisältää peruskoulujen tietoliikenne-, ylläpito- ja tukipalvelukustannukset, tietotekniikkalaitteiden ja opetustilojen esitystekniikan leasing-vuokrat sekä asennuskulut, tietojärjestelmien kustannukset sekä pienkehittämisen sekä Someturvan ja opetushenkilöstön täydennyskoulutuksesta aiheutuvat kustannukset.

Esiopetuksen oppilaisen osalta noudatetaan koulujen esiopetusyksiköissä jatkossa samaa laitelinjausta kuin Suvan esiopetusyksiköissä. Perusopetuksen laitestrategiassa tavoitteena on riittävä ja monipuolinen laitevalikoima, jolla mahdollistetaan opetussuunnitelman mukainen opetuksen toteuttaminen. Chromebookien osuutta laitemäärästä ei enää kasvateta nykytasosta. Tavoitteena on, että jatkossa kouluilla on 25-30% muita laitteita kuin Chromebookeja. Muutos toteutetaan asteittain seuraavien 3-5 vuoden aikana. Perusopetuksen oppilaiden käytössä olevista laitteista uusitaan 5 vuotta vanhemmat laitteet elinkaarivaihtomallin mukaisesti. Vuoden 2025 elinkaarivaihdot koskettavat myös opettajien kannettavia. Lisäksi on tunnistettu koulujen

pedagogisiin erityistarpeisiin tarvittavia koneita, joiden osalta määrä lisätään vielä laitelinjauksiin. Opettajien kannettavien ja AV-laitteiden osalta uusitaan rikkoutuneet. Power BI työkalu otetaan avuksi laiteanalytiikkaan.

Koulujen toimintakulttuuria ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään opetussuunnitelmien mukaisesti ja käyttöön otettujen pilvipalveluiden pedagogista käyttöä kehitetään. Rehtoreiden ICT-osaamista kehitetään. Tuetaan kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaiden ICT-käyttömahdollisuuksia. Monitorin tiloissa esitellään oppimistekniikkaan liittyviä ratkaisuja. Kehittämishankkeet on kerrottu perusopetuksen kehittämisen yhteydessä. Tekoälyn osalta tuetaan osaamisen kehittämisessä ja tehdään tiivistä yhteistyötä Tietohallinnon ja Turvallisuus- ja valmiusyksikön kanssa. Digitaalisuus on mukana kaikessa toiminnassa ja toiminnan kehittämisessä.

Koulukuljetukset

KOULUMATKAETUUDET	2022	2023	2024	2025
Koululaismatkakorttietuus	2 049	1 769	1 769	995
<i>joista väistöjen takia</i>	<i>1 091</i>	<i>1 002</i>	<i>1 503</i>	<i>440</i>
Koulumatkaetus taksikuljetuksena	751	759	680	652
Koulumatkaetus yhteensä oppilaita	2 800	2 528	2 449	1 672

Väistökuljetuksessa olevien oppilaiden määrä on vähentynyt Tiistilän koulun ja Kalajärven koulun uusien koulukiinteistöjen valmistumisen myötä. Väistökuljetus jatkuu Sunan koulun oppilaiden osalta koko vuoden 2025 ajan sekä Mankkaan koulun oppilaiden osalta osittaisen väistön ajan 1–3/2025.

Taksikuljetuksissa olevien oppilaiden määrässä tapahtuu pientä laskua. Yksilötaksikuljetuksessa olevien oppilaiden määrässä on havaittavissa merkittävää kasvua.

Perusopetuksen toiminnan kehittäminen

Suomenkielinen perusopetus on mukana monissa Opetushallituksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamissa opetuksen kehittämishankkeissa. Sisällöllisten kehittämishankkeiden tehtävä on tukea opettajien ja kouluyksiköiden johtajien osaamista voimassa olevan opetussuunnitelman toteuttamisessa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Vuonna 2025 käynnissä ovat seuraavat hankkeet, joihin on saatu valtionavustusta:

- KIELOPE, Ruotsin kielikylyopetuksen ja kaksikielisen opetuksen (suomi-englanti) kehittämiseen
- Inklusiivisen valmistavan opetuksen pilotti
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen eskarista lukioon
- Hyvinvoiva opettaja Espoossa (HOPE-hanke)
- Kasvatuskumppanuus - palvelumuotoilun tutkimus lasten oppimistulosten parantamiseksi huoltajien ja koulujen yhteistyötä tukemalla yhteistyössä Aalto-yliopiston kanssa
- Oma lähiö – paras lähiö! -jatkohanke
- Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvoavustukset vuosille 2024–2027

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt Espoon kaupungille vuosille 2024–2027 valtion erityisavustusta tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen kehittämiseen inklusio- ja lähikoulu-periaatetta vahvistamalla.

Valtionavustus on tarkoitettu varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisentoimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtionavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea.

Avustuksen käyttö edellyttää koulujen omavastuuosuutta. Puhuttaessa hankerahoituksesta tarkoitetaan avustuksen ja omavastuuosuuden muodostamaa kokonaisuutta.

Suomenkieliselle perusopetukselle Tasa-arvo 12 rahoitus on kokonaisuudessaan 2 720 273 euroa (100 %). Valtion erityisavustus on 2 176 218 euroa (80 %), ja koulujen omarahoitusosuus on yhteensä 544 055 euroa (20 %).

Myönnetyllä avustuksella tuetaan esi- ja perusopetuksen järjestäjien mahdollisuuksia palkata opettajia ja avustajia ensisijaisesti sellaisten esi- ja perusopetuksen opetusryhmien opetuksen toteuttamiseksi ja tueksi, joissa tehostetun tuen (oppilaalle on tehty perusopetuslain 16a §:n mukainen oppimissuunnitelma) tai erityisen tuen (oppilaalle tehty perus-opetuslain 17 §:n mukainen kirjallinen päätös) piirissä olevan oppilaan/oppilaiden opetus järjestetään osittain tai kokonaan yleisopetuksessa, tai joissa on erikoissairaanhoidon piirissä olevia oppilaita.

Kieli- ja kulttuuriryhmien sekä kansainvälinen opetus

Suomenkielisessä perusopetuksessa 2025 alussa 11.006 monikielistä oppilasta (v. 2022: 7.123 v. 2023: 9.640; v. 2024: 10.490). Suomea toisena kielenä opiskelee 8 334 oppilasta (v. 2024: 8 020).

Oman äidinkielen opetukseen osallistuu vuoden 2025 alussa 4.511 (v. 2022: 5.341; v. 2023: 4.737; v. 2024: 4.388) oppilasta, 123 enemmän kuin vuonna 2024. Opetusryhmissä on keskimäärin 14 oppilasta. Oman äidinkielen opetus pyritään järjestämään, mikäli vähintään 12 oppilasta ilmoittautuu opiskelemaan samaa kieltä. Myös lukiossa tarjotaan oman äidinkielen kursseja lukiolinjan toimesta. Oman äidinkielen opetukseen haetaan valtionavustusta. Monikieliset oppilaat tuovat mukanaan myös katsomusaineiden kirjon. Monikulttuuriset opetuspalvelut järjestävät lukuvuonna 2024–2025 opetusta kuudessa eri vähemmistöuskonnossa. Nämä ovat islam, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, krishna-liikkeen uskonto, juutalainen uskonto ja buddhalainen uskonto. Oppilasmäärä on kasvanut tasaisesti vuosien aikana. Lukuvuonna 2024–2025 vähemmistöuskontojen opetukseen osallistuu tammikuussa tarkasteltuna 5240 oppilasta, 445 oppilasta enemmän kuin lukuvuonna 2023–2024. Lukiossa tarjotaan vähemmistöuskontojen kursseja lukiolinjan toimesta.

Ryhmämuotoiseen perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistuu vuoden 2025 alussa 427 oppilasta (tilanne 20.1.2025). Vuoden 2025 alussa Espoon peruskouluissa toimii 61 perusopetukseen valmistavan opetuksen luokkaa (v. 2024: 61). Esi- ja alkuopetuksen oppilaille valmistavaa opetusta annetaan myös inklusiivisesti yleisopetuksen luokilla ja esiopetuksessa. Inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa opiskelee vuoden 2025 alussa yhteensä 185 oppilasta, joista 92 opiskelee perusopetuksessa ja 93 esiopetuksessa suomenkielisen perusopetuksen esiopetusyksiköissä. Valmistavaan opetukseen saadaan erillinen valtionosuus.

Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoiminta järjestetään koulujen tiloissa. Iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saavat koulujen tilat käyttöönsä korvauksetta.

Lukuvuonna 2024–2025 iltapäivätoimintaa järjestetään 4 344 oppilaalle, joista 2482 (57 %) on 1. luokan oppilaita, 1805 (42 %) 2. luokan oppilaita ja 57 (1 %) ylempien vuosiluokkien erityisoppilaita

(tammikuun 2025 tilanne). Iltapäivätoiminnan osallistujamäärä on vähentynyt noin 200 oppilaalla lukuvuodesta 2023–2024.

Lukuvuonna 2024–2025 kokoaikaisesta iltapäivätoiminnasta peritään asiakasmaksuna 150 euroa kuukaudessa ja osa-aikaisesta iltapäivätoiminnasta 90 euroa kuukaudessa. Kokoaikaista iltapäivätoimintaa järjestetään kello 12–17 ja osa-aikaista iltapäivätoimintaa kello 12–15.

Iltapäivätoiminnan asiakasperheiden on mahdollista hakea asiakasmaksuihin huojennusta. Iltapäivätoiminnan asiakasmaksun puolittamista tai perimättä jättämistä koskeva päätös tehdään perhekoon ja perheen hakemuksessaan ilmoittamien tulojen perusteella.

Asiakasmaksuhuojennuksia on myönnetty tammikuun 2025 loppuun mennessä lukuvuodelle 2024–2025 yhteensä 655 perheelle. Osa näistä huojennuksen saaneista perheistä on on saanut kaksivuotisen huojennuspäätöksen jo lukuvuonna 2023–2024. Tammikuun 2025 loppuun mennessä huojennuksia on myönnetty yhteensä noin 325 000 euroa.

Suomenkielinen perusopetus toteuttaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Vammaispalveluiden järjestämistä kuuluvaan kehitysvammaisten ja autististen lasten loma-ajan hoidon kesä-, syys-, joului- ja talviloimalla klo 8.00–16.00. Aamu- ja iltapäivähoitoa toteutetaan lukuvuoden koulupäivinä aamulla klo 7.30 alkaen ja iltapäivällä klo 16.30 asti. Lukuvuoden 2024–2025 aamu- ja iltapäivähoitoon osallistuu noin 313 lasta (2023–2024 276 lasta). Lomahoitoon osallistuu lomasta riippuen 120–190 lasta (2023–2024 127–172 lasta). Kustannukset laskutetaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen Vammaispalveluilta.

Erityinen tuki perusopetuksessa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellään oppimisen ja koulunkäynnin kolmiportainen tuki. Tuen tasot ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tuen tarve havaittaessa oppilaalla on oikeus saada välitöntä tukea. Ennen erityistä tukea tarjotaan suunnitelmallisesti yleistä ja tehostettua tukea. Perusopetuslaki muuttuu 1.8.2025 oppimisen tuen osalta. Kevään 2025 aikana laaditaan kuntakohtainen opetussuunnitelma, jossa tulevia opetuksen järjestämistapoja määritellään tarkemmin. Perusopetuslain uudistuksen myötä yleinen, tehostettu ja erityinen tuki lakkaavat ja uusina tukimuotoina ovat ryhmäkohtaiset tukimuodot sekä oppilaskohtaiset tukitoimet.

Opetuksen ja tuen järjestämisessä huomioidaan sekä yksittäisen oppilaan, että opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet. Koulun toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja oppimisympäristöjä arvioidaan oppilaiden tarpeiden perusteella, ja tarvittaessa tehdään muutoksia pedagogisiin ratkaisuihin ja koulun sisäisen toimintakulttuurin rakenteisiin. Erityinen tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa lähikoulussa integroituna tai koulukohtaisessa erityisluokassa, mutta tarvittaessa oppilaalle voidaan hakea myös alueellista tai kaupunkitasoista erityisluokkamutoista opetusta. Erityisen tuen tarve arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin viimeistään toisen vuosiluokan päättyessä sekä ennen siirtymistä seitsemännelle vuosiluokalle.

Tehostettua tukea annettiin suomenkielisessä perusopetuksessa 4505 oppilaalle (15,3 % perusopetuksen oppilasmäärästä). Edelliseen vuoteen verrattuna tehostetun tuen oppilaiden suhteellinen osuus laski hieman (4653).

Erityisen tuen oppilaita oli 3018 oppilasta, mikä on 10,2% perusopetuksen kokonaisoppilasmäärästä (2023, 3083). Erityisen tuen oppilaiden määrä laski 65 oppilaalla edelliseen vuoteen verrattuna. Valtaosa erityisen tuen oppilaista opiskelee luokkamutoisessa erityisopetuksessa (1715). Näistä 239 oppilasta opiskelee koulukohtaisesti muodostetuissa erityisluokissa. Uusia erityisluokkia on perustettu väestövastuumallin mukaan mahdollisimman lähelle oppilaan kotia ja vuoden 2023 alusta koulut ovat voineet perustaa myös omia koulukohtaisia erityisluokkia omille väestövastuuoppilailleen. Erityisen tuen oppilaista 1303 opiskelee erityisen tuen päätöksellä yleisopetuksen luokassa omassa lähikoulussaan (integroitu).

Erityinen tuki ja etenkin vaikeasti kehitysvammaisten opetus sitoo paljon avustavaa henkilökuntaa. Uhka- ja vaaratilanteet sekä avustavan henkilöstön sairauspoissaolot ovat korkeita vaativissa erityisopetusryhmissä. Avustajaintensiivisten erityisopetusryhmien avustajapalvelut hoidetaan pääsääntöisesti vakinaisen henkilö- kunnan avulla. Osaava vakituinen henkilöstö on tärkeä osa henkilöstön jaksamisessa. Määräaikaiset koulunkäyntiavustajapalvelut ostetaan Seure Henkilöstöpalvelut Oy:stä.

Henkilöstö

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstömäärä kasvaa vuonna 2025. Tähän vaikuttaa eniten oppimisen tuen lain uudistus. Lain perusteella kaupunginhallitus perusti 2024 joulukuun kokouksessa uusia erityisluokanopettajan tehtäviä ja virkoja 80 kappaletta. Määräaikaisen henkilöstön määrän ennakoidaan laskevan jonkin verran henkilöstöresurssien kokonaisvolyymista. Henkilöstömäärän vähenemisen taustalla on vähentynyt hankerahoituksen määrä. Hankerahoituksen määrää on vaikea arvioida, koska osassa hankkeita hankerahoituksen haku on käynnistymässä ja rahoituspäätöksiä ei ole vielä tullut. Vuokratyövoiman käyttöä on vähennetty merkittävästi 2024 alkaen. Kesällä kaupunginhallituksessa perustettiin 100 uutta koulunkäynninohjaajaa ja 80 erityiskoulunkäynninohjaajan toimea, jotta ohjaajia voidaan palkata Espoon kaupungille suoraan.

Vuonna 2024 suomenkielisessä perusopetuksessa perustettiin yhteensä 329 virkaa tai tointa. Uusina toimina kesän kaupunginhallituksessa perustettiin sata koulunkäynninohjaajan tointa, 80 erityiskoulunkäynninohjaajan tointa ja viisitoista erityisluokanopettajan virkaa. Jouluna 2024 perustettiin 134 uutta virkaa ja tointa. Perusopetuksen tuen muutoksen johdosta perustettiin 80 uutta erityisluokanopettajan tehtävää, jotta tuki voidaan järjestää kouluissa lain velvoittamalla tavalla. Yläkoululaisten määrän lisääntyessä perustettiin myös peruskoulun lehtoreita 25 kappaletta. Monikielisen oppilasmäärän lisääntyessä perustettiin kaksi kulttuuriohjaajaa tukemaan kouluja työssään. Koulujen johtamisen tukemiseen perustettiin kaksi virka-apulaisrehtoria sekä kaksi uutta koulusihteerin tointa. Uusilla viroilla ja toimilla pyritään vähentämään määräaikaisia virka- ja työsuhteita sekä täten lisäämään pitovoimaa ja saamaan kelpoista henkilöstöä.

Tulosityksikön toiminnan ja henkilöstön kehittäminen perustuvat strategiaan, opetussuunnitelmiin ja tulostietojen tavoitteisiin. Toimintaympäristön muutoksiin vastataan kehittämällä osaamista seuraavilla painopistealueilla: linjajohdon ja rehtorien, johtamisen, vuorovaikutus ja tiimityöskentelytaitojen kehittäminen, osallisuutta tukevan toimintakulttuurin luominen, henkilöstön kieli- ja kulttuuritietoisuuden osaaminen ja monimuotoisuuden ymmärtäminen, yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen, digitalisaatio, oppilaantuntemus ja arvioinnin kehittäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen henkilöstön osaamisen kehittämisen painopisteenä vuonna 2025 ovat kielitietoisuuden kehittäminen, digitalisaatio sekä opetuksen tuen uudistamiseen liittyvän osaamisen kasvattaminen.

Talous

Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikön vuoden 2025 talousarvion toimintakulut ovat 379.393.347 euroa, mikä on 16 milj. euroa (4,42%) enemmän kuin talousarviossa vuonna 2024. Talousarvion toimintatuotot ovat 16.330.000 euroa, mikä on 1,4 milj. euroa vähemmän kuin viime vuonna. Tulojen väheneminen johtuu pääosin valtion hankkeiden vähenemisestä. Määrärahat sisältävät palkankorotusvarauksen 1,5 %. Kouluruokailun ilmoitettuun hinnankorotukseen (2,25%) on varauduttu 0,2 milj. eurolla. Syksyn uusien oppilaiden tarvikerahoihin on varattu 0,2 milj. euroa. Sisäisten toimitilavuokrien 6,2% korotuksiin on varattu 6,9 milj. euroa (verrattuna vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon).

Investoinnit

Suomenkielinen perusopetus pyrkii mahdollisimman tehokkaasti käyttämään palvelujen järjestämiseen jo olemassa olevia tiloja. Siirtokelpoisista ja epätarkoituksenmukaisista tiloista luovutaan mahdollisuuksien mukaan. Väistötiloihin kuljetukset ja muut tilapäismenot tuottavat

perusopetukselle vuositasolla menoja noin 600 000 euroa. Vuonna 2025 etenee Sunan koulun koulukiinteistön peruskorjaus- ja laajennustyö. Lisäksi valmistellaan Jupperin koulun, Laurinlahden koulun, Kurttilan koulun, Olarin koulun, Postipuun koulun ja Saarnilaakson koulun koulurakennushankkeita.

Suomenkielisten peruskoulujen ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen määräraha sisältää sekä opetus- ja oppimisteknologian hankinnat että tilojen kalustamisen ja muun varustamisen. Vuodelle 2025 ensikertaiseen kalustamiseen ja varustamiseen on varattu yhteensä 0,93 milj. euroa.

1000 EUR Suomenkielinen perusopetus	Muutettu talousarvio 2024	Toteuma 2024	Käyttösuunnitelma 2025
Myyntituotot	5 087	5 618	5 387
Maksutuotot	4 274	4 211	4 151
Tuet ja avustukset	10 348	10 731	6 792
Muut toimintatuotot	400	463	-
TOIMINTATUOTOT ULKOISET	20 108	21 023	16 330
Henkilöstökulut	-188 554	-189 379	-196 201
Palvelujen ostot	-33 166	-32 963	-31 061
Aineet, Tarvikkeet ja tavarat	-8 773	-8 915	-7 641
Avustukset	-71	-62	-74
Vuokrat	-1 347	-193	-102
Muut toimintakulut	-298	-769	-251
TOIMINTAKULUT ULKOISET	-232 209	-232 281	-235 330
Sisäinen myynti	-	-3	-
Sisäiset ostot	-138 748	-139 929	-144 063
Toimintatuotot yhteensä	20 108	21 020	16 330
Toimintakulut yhteensä	-370 957	-372 210	-379 393
TOIMINTAKATE	-350 849	-351 190	-363 063